

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la încetarea, din oficiu, a procedurii în recurs, intentată la cererile de recurs declarate de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și Banca Comercială „MAIB” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cuflic Maia împotriva Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară sub formă de concediere, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelul declarat de Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni și apelul incident declarat de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și menținută hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2ra-1515/23
NR. PIGD 2-21004148-01-2ra-09102023)

Încetarea din oficiu a procedurii de recurs a fost determinată de constatarea existenței a unor temeuri de drept prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă după declararea admisibilității recursurilor.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud: A. Mardari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

26 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând recursurile declarate de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și Banca Comercială „MAIB” Societate pe Acțiuni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, Președinte

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni, Judecători

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 ianuarie 2021, Cuflic Maia a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldova Agroindbank” SA, solicitând anularea în parte a ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 cu privire la aplicarea unor sancțiunii disciplinare în temeiul art.86 alin.(1) lit.k) și lit.p) și art.211¹ lit.b) din Codul muncii, restabilirea în funcția deținută anterior, achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, sporurilor, indemnizațiilor, adaosurilor și tuturor retribuițiilor legale, compensații de întârziere pentru neachitarea la timp a salariului, inclusiv până la data restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral în sumă de ***** de lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 20 august 2020, prin ordinul nr.136, BC „Moldova Agroindbank” SA a inițiat o anchetă de serviciu privind elucidarea circumstanțelor aferente procesului de acordare și achitare a unor credite persoanelor fizice în cadrul sucursalei nr.***** a BC „Moldova Agroindbank” SA. Prin același ordin, pe perioada anchetei de serviciu, a fost suspendat contractul său individual de muncă, începând cu 21 august 2020.

3. La 11 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, banca i-a solicitat să dea răspuns la un șir de întrebări, deși în viziunea pârâtei aceste întrebări reprezintă o solicitare de a prezenta explicații scrise, totuși a fost privată de dreptul de a le prezenta, întrucât nu a fost informată cu ce scop a fost inițiată ancheta de serviciu în privința sa pentru a putea prezenta aceste lămuriri în apărarea poziției sale. I s-au înaintat doar întrebări, pe care banca le-a considerat, în mod unilateral, importante pentru demararea anchetei de serviciu, fiind lipsită de dreptul de a-și expune propria opinie față de situația dată. Răspunsul respectiv la prezentat pârâtei în termeni proximi.

4. La 28 septembrie 2020, ora 09:45, a fost contactată de către un angajat al băncii care i-a solicitat să transmită răspunsurile la întrebări, motivând că banca nu a recepționat informația solicitată.

5. La acest subiect, reclamanta i-a comunicat reprezentantului băncii că răspunsul său a fost expediat în termeni restrânși, drept dovadă servind scrisoarea de e-mail transmisă la 14 septembrie 2020, ora 15:47, la adresa electronică: *****.

6. Reclamanta a precizat că la 28 septembrie 2020, ora 09:45, repetat a expediat prin scrisoare electronică la adresa de e-mail: *****, răspunsurile la întrebările băncii intitulată „Răspuns Cuflic Maia repetat”.

7. La acel moment i s-a reproșat că informația nu este semnată corespunzător și nu poate fi acceptată în modul transmis, solicitându-i ca dânsa personal să se prezinte la sediul băncii pentru a depune explicațiile necesare, cu toate că, pârâta i-a expediat inițial întrebările prin e-mail, care la fel nu au fost semnate corespunzător.

8. Cuflic Maia consideră că solicitarea pârâtei de a prezenta personal răspunsurile la întrebări la sediul băncii pe timp de pandemie este doar un pretext de a-i înjosi onoarea și demnitatea precum și de a-i crea stres.

9. Reclamanta a comunicat pârâtei că starea sa de sănătate nu-i permitea fizic să se deplaseze la sediul băncii. Cu atât mai mult, în decurs de 40 de zile a venit la sediul central al băncii și nimeni la acea situație nu i-a solicitat ca opinia sa să fie semnată în mod electronic.

10. În viziunea reclamantei a fost privată de dreptul de a se apăra și de a prezenta probe care confirmă nevinovăția sa, fapt ce contravine art.208 alin.(2) din Codul muncii.

11. Mai mult ca atât, nici până în prezent nu cunoaște ce subiecte au fost examinate în cadrul anchetei de serviciu, la care credite banca se referă, perioada exactă de creditare, cine au fost beneficiarii și ce în general personal dânsului i se incriminează. În cadrul anchetei de serviciu nu i s-au oferit informații privind modul de derulare, finalitate, decizii, deși în mod repetat a contactat secția resurse umane a băncii pentru a afla când urmează să revină la serviciu, însă nu a primit răspuns clar, aflându-se într-o stare de incertitudine. La 25 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa pârâtei o cerere, solicitând să fie informată dacă ancheta de serviciu s-a finalizat și când urmează să revină la serviciu, însă nu a primit răspuns. Nefiind informată despre rezultatele anchetei de serviciu, s-a prezentat la lucru, dar a fost îndemnată să plece, comunicându-i că va fi informată ulterior despre decizia băncii. Reclamanta a menționat că necesitatea să i se comunice rezultatele anchetei de serviciu și când poate să revină la lucru, se datorează faptului că relațiile sale de muncă pe toată durata anchetei de serviciu, au fost suspendate, fiind lipsită de posibilitatea de a munci și de a obține un venit lunar, având în vedere că are la întreținere 2 copii minori, fiind unicul lor întreținător.

12. În perioada de referință, din cauza emoțiilor negative și de stres, s-a agravat starea sa de sănătate.

13. La 28 septembrie 2020, aflându-se la medicul de familie, a aflat că polița de asigurare medicală i-a fost dezactivată, deținând statut de persoană neasigurată. Întrucât polița de asigurare medicală se dezactivează urmare a suspendării contractului individual de muncă și se reactivează doar după reluarea contractului de muncă, la situația din 28 septembrie 2020 contractul său individual de muncă era încă suspendat, ceea ce denotă că nici ancheta de serviciu la data respectivă nu era finalizată, adică a durat mai mult de 1 lună. După solicitarea sa scrisă către bancă de a fi informată referitor la statutul său, deoarece suporta cheltuieli pentru serviciile medicale, nefiind persoană asigurată, polița medicală i-a fost reactivată. Fiind suspendată din funcție și în lipsa surselor de venit, având la întreținere 2 copii minori, la 08 septembrie 2020 s-a adresat băncii cu cerere să i se acorde concediu anual de odihnă, însă angajatorul i-a refuzat din motiv că în perioada anchetei de serviciu nu se permite acordarea concediului anual.

14. Ținând cont de faptul că angajatorul i-a refuzat acordarea concediului anual de odihnă cu o dată anterioară, a acceptat ca acest concediu să-i fie oferit începând cu data de 24 septembrie 2020. Tot atunci i s-a reproșat că perioada cuprinsă între data de 21 septembrie 2020 și 24 septembrie 2020 va fi tabelată ca absențe nemotivate, cu toate că nu a fost informată în scris despre finalizarea anchetei de serviciu și din ce dată urmează să revină la muncă, având în vedere că contractul său de muncă până la 28 septembrie 2020 era încă suspendat, iar ordin de reluare a raporturilor de muncă, la acel moment nu era emis.

15. La 28 octombrie 2020, angajatorul a emis ordinul nr.*****, prin care a fost concediată din funcție în temeiul art.86 alin.(1) lit.k) și p) și art.211¹ lit.b) din Codul muncii - pentru încălcarea gravă a obligațiilor de muncă manifestată prin acordare serviciilor prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, unui serviciu sau altor beneficii, ce a servit la pierderea încrederii angajatorului. Reclamanta consideră eronată alegația angajatorului invocată în ordinul de aplicare a secțiunii disciplinare precum că ar fi făcut uz de funcția ocupată în schimbul unei remunerări, deoarece nu sunt probate prin dovezi incontestabile, cu aprecierea superficială a situației de fapt din partea comisiei de anchetă.

16. Pentru a înțelege ce s-a examinat în cadrul anchetei de serviciu și pentru a cunoaște temeiul, obiectul și rezultatele anchetei de serviciu desfășurate în privința sa, a solicitat de la angajator eliberarea copiilor materialelor anchetei de serviciu sau să i se ofere posibilitatea să ia cunoștință cu aceste acte la sediul băncii, însă nu a primit răspuns. Din ordinul nr.***** din 28 octombrie 2020 rezultă că Comisia de anchetă a pus la baza incriminării

sale, declarațiile unui fost client al băncii, un oarecare *****, care avea frustrări legate de refuzul dânzei de-ai acorda un credit bancar. De fapt, angajatorul în cadrul anchetei de serviciu nu a putut demonstra abuzul de serviciu din partea sa în schimbul unei remunerații, serviciu sau a altor beneficii, decât prin declarații false ale unui fost client al băncii care a indicat că pe parcursul anului 2018 a lăsat în mod repetat mijloace bănești în numerar, iar acești bani nu-i depunea la cont, astfel că, creditele deveneau prea des restante, iar ea a însușit o parte din acești bani, fapt ce, în viziunea reclamantei, nu corespunde realității.

17. De asemenea, membrii comisiei de anchetă în mod discreționar au constatat, în lipsa unei expertize în acest domeniu, prin compararea semnăturilor de pe ordinele de plată, precum că semnăturile debitorilor din buletinele de identitate diferă. Or, membrii comisiei de anchetă nu sunt nici experți și nici autoritate de urmărire penală pentru a da o apreciere privind titularul semnăturilor sau a chestiona persoanele terțe. Pe faptul acordării creditelor cu încălcarea regulilor de către organul de urmărire penală al IP Centru a DP mun. Chișinău, a fost pornită o cauză penală în cadrul căreia vinovăția și implicarea sa la comiterea pretensei fapte ilicite, nu s-a confirmat. Mai mult ca atât, în cadrul urmăririi penale a fost interogată în calitate de martor, or, potrivit art.63 alin.(7) din Codul de procedură penală, interogarea în calitate de martor a persoanei față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune, se interzice.

18. De fapt, la baza concedierii sale au stat doar declarațiile unei persoane (fost client al băncii), nefiind administrate în acest sens alte probe, întrucât prin constatarea titularului semnăturii de către persoane care nu sunt experți în acest domeniu, îi încalcă drepturile, inclusiv, prezumția nevinovăției de fapta care i se incriminează. La fel, în ordinul contestat s-a făcut referire la perioada anului 2018 pe parcursul căruia s-ar fi efectuat operațiunile de creditare suspecte, deși din anul 2018 – până în 2020 au fost efectuate controale în cadrul cărora nu s-au depistat încălcări, ba mai mult, a fost premiată anual pentru buna activitate desfășurată. De asemenea, în ordinul de sancționare s-a făcut trimitere la 31 de operațiuni de creditare efectuate de către ea, însă nu s-a concretizat în care dintre aceste credite au fost apreciate ca abateri.

19. Afară de aceasta, contrar prevederilor art.210 alin.(1) din Codul muncii, în ordinul contestat circumstanțele faptice au fost evaziv expuse, conținând date generale (perioada anilor 2016 – 2020, 31 de credite, bănuielile unui fost debitor, comparații de semnături efectuate de persoane neabilitate), respectiv, cerința legală nu a fost respectată.

20. În viziunea reclamantei angajatorul a încălcat procedura și a emis ordine, contrar legii, cu o dată anterioară. Or, angajatorul a modificat ordinul

nr.***** din 20 august 2020 prin ordinul nr.***** din 24 august 2020, întocmit la 13 octombrie 2020, drept dovadă constituind scrisoarea electronică expediată de *****, specialist ***** la 13 octombrie 2020, ora 17:02, și anume, cu specificarea „În legătură cu schimbarea circumstanțelor. Punct unic în ordinul nr.***** din 20 august 2020 cu privire la exercitarea funcțiilor de manager IMM în cadrul sucursalei nr.*****, sintagma „suspendarea contractului individual de muncă” se substituie cu sintagma „absența temporară de la serviciu”.

21. Reclamanta apreciază ordinul de concediere ca fiind ilegal și neîntemeiat, emis cu încălcarea legii, ca urmare a unei anchete de serviciu desfășurată cu multiple încălcări de procedură. Ancheta de serviciu s-a desfășurat netransparent, ilegal, încălcându-i drepturile, inclusiv, dreptul la muncă și dreptul la apărare.

22. Cu trimitere la art.208 alin.(1) din Codul muncii, reclamanta a reținut că i s-a încălcat dreptul de a prezenta explicație privind pretinsa faptă în cadrul anchetei de serviciu, precum și până la aplicarea sancțiunii disciplinare, deoarece până la emiterea ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 nu a cunoscut ce i se incriminează și nici din ordin nu-i este clar acest fapt. Consideră că pretinsa solicitare a băncii, remisă prin poșta electronică, de a răspunde la întrebările acesteia nu i-a asigurat drepturile. Or, banca a formulat întrebări pe care le-a considerat necesare, dânsa aflându-se în imposibilitate de a da explicațiile de rigoare, în situația în care nici nu cunoștea ce fapte i se incriminează. Cu atât mai mult că ancheta de serviciu a durat o lună.

23. Cu referire la art.209 alin.(1) din Codul muncii, reclamanta a remarcat că în ordinul contestat s-a menționat că creditele au fost acordate în perioada anilor 2016 – 2020, iar pretinsa încălcare a avut loc pe parcursul anului 2018.

24. Reclamanta a rezumat că dacă ar fi fost încălcate anumite reguli de creditare, potrivit art.209 alin.(2) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare.

25. Reiterând prevederile art.75 alin.(4) din Codul muncii, reclamanta a subliniat că ordinul privind reluarea activității sale după suspendare nu a fost emis și nici nu i s-a adus la cunoștință contra semnătură.

26. Întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la 09 decembrie 2020 a expediat în adresa BC „Moldova Agroindbank” SA cerere prealabilă, solicitând anularea ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 cu privire la aplicarea unor sancțiuni disciplinare în privința sa; restabilirea în funcție, acordarea plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă,

repararea prejudiciului moral, cu toate acestea, însă, deși a fost recepționată de pârâtă la 14 decembrie 2020, totuși nu i-a furnizat răspuns.

27. La 11 mai 2021, Cuflic Maia a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând anularea în parte a ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 cu privire la aplicarea unor sancțiuni disciplinare în privința sa în temeiul prevederilor art.86 alin.(1) lit.k) și lit.p) și art.211¹ lit.b) din Codul muncii, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să o restabilească în funcție – *****, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite tichetele de masă electronice pentru perioada absenței forțate de lucru în sumă de ***** lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite plățile salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** de lei și ajutorul material la concediul anual conform contractului individual de muncă, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a tichetelor de masă electronice în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite sporurile, ajutoarele materiale și adaosurile, inclusiv premiile pentru perioada de absență forțată de la muncă, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i compensez prejudiciului moral în sumă de ***** de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.58-59, vol.I).

28. La 16 iunie 2021, Cuflic Maia a mai depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând anularea în parte a ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 cu privire la aplicarea unor sancțiuni disciplinare în privința sa în temeiul prevederilor art.86 alin.(1) lit.k) și lit.p) și art.211¹ lit.b) din Codul muncii, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să o restabilească în funcția deținută anterior – *****, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite tichetele de masă electronice pentru perioada absenței forțate de lucru în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite plățile salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** lei, și ajutorul material la concediul anual conform contractului individual de muncă, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a tichetelor de masă electronice în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite sporurile, ajutoarele materiale și adaosurile, inclusiv premiile pentru perioada de absență forțată de

la muncă, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i compensez prejudiciului moral în sumă de ***** de lei și cheltuielile de judecată în sumă de ***** de lei (f.d.164-165, vol.I).

29. La 17 iunie 2021, Cuflic Maia a mai depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând anularea în parte a ordinului nr.3782-p din 28 octombrie 2020 cu privire la aplicarea unor sancțiuni disciplinare în privința sa în temeiul prevederilor art.86 alin.(1) lit.k) și lit.p) și art.211¹ lit.b) din Codul muncii, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să o restabilească în funcția deținută anterior – ***** , obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite tichetele de masă electronice pentru perioada absenței forțate de lucru în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite plățile salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă în sumă de ***** de lei și ajutorul material la concediul anual conform contractului individual de muncă la nivelul anului precedent (în mărime de 40% din salariu) de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite compensația de întârziere pentru neachitarea în termen a tichetelor de masă electronice în sumă de ***** de lei, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i achite sporurile, ajutoarele materiale și adaosurile, inclusiv premiile pentru perioada de absență forțată de la muncă, la nivelul anului precedent 21.08.2019 – 17.06.2020 în sumă de ***** de lei conform extrasului din contul de card salarial, obligarea BC „Moldova Agroindbank” SA să-i compensez prejudiciului moral în sumă de ***** de lei și cheltuielile de judecată în sumă de ***** de lei (f.d.177-178, vol.I).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

30. Prin hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea depusă de Cuflic Maia. S-a anulat pct.1 din ordinul nr.***** din 28 octombrie 2020 emis de BC „Moldova Agroindbank” SA cu privire la aplicarea unor sancțiuni disciplinare, prin care Maiei Cuflic i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de concediere din funcția deținută de ***** pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariat și încălcarea gravă a obligațiilor de muncă. S-a obligat BC „Moldova Agroindbank” SA să o restabilească pe Cuflic Maia în funcția de ***** sau în altă funcție echivalentă. S-a încasat din cont BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul Maiei Cuflic despăgubirea pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 28 octombrie 2020 până la data emiterii hotărârii în

mărimea salariului mediu al salariatului pentru această perioadă, pornind de la salariu mediu lunar de ***** de lei. S-a încasat din contul BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul Maiei Cuflic suma de ***** de lei cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat din contul BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul Maiei Cuflic suma de ***** de lei cheltuieli de asistență juridică. S-a încasat din contul BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de ***** de lei. S-a dispus executarea imediată a hotărârii în partea restabilirii Maiei Cuflic în funcția deținută anterior și încasarea salariului mediu în mărime de ***** de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

31. La 21 iulie 2021, BC „Moldova Agroindbank” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Maia Cuflic și încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată (f.d.200, vol.I).

32. La 25 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, întru executarea încheierii din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, BC „Moldova Agroindbank” SA a depus apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat (f.d.217, 223, 231, vol.I).

33. La 11 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș a declarat apel incident împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând modificarea hotărârii primei instanțe, prin care să fie încasat din contul BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul său a sumei de ***** de lei cu titlu de penalitate de întârziere pentru neachitarea salariului, sumei de ***** de lei valoarea tichetelor de masă electronice, sumei de ***** de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de ***** de lei cheltuieli de asistență juridică (f.d.241-245, vol.I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

34. Prin decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelul declarat de BC „Moldova Agroindbank” SA și apelul incident declarat de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș (f.d.24-43, vol.II).

35. La 26 august 2022, Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.48, vol.II).

36. La 24 octombrie 2022, BC „Moldova Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.58, vol.II).

37. Prin decizia din 22 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș și BC „Moldova Agroindbank” SA. S-a casat integral decizia din 14 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 90-103, vol.II).

38. Prin decizia din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelul declarat de BC „Moldova Agroindbank” SA și apelul incident declarat de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș (f.d.123-131, vol.II).

39. Prima instanță și instanța de apel, fiind învestite cu judecarea prezentei cauze, au motivat soluțiile de admitere parțială a acțiunii depuse de Cuflic Maia prin faptul că potrivit Notei de serviciu din 20 august 2020 a vicepreședintelui Comitetului de Conducere al BC „Moldova Agroindbank” SA privind suspiciunile de creditare frauduloasă identificate de către Grupul *****, în cadrul activității zilnice a Grupului *****, în urma efectuării apelului telefonic către debitorul ***** (care a beneficiat de credit în sumă de ***** de lei la 26 iulie 2017), ultimul a comunicat băncii că de fapt creditul a fost obținut în beneficiul fostului său angajator, *****.

40. Instanțele de judecată au stabilit că în baza ordinului nr.136 din 20 august 2020 emis de președintele Comitetului de Conducere al BC „Moldova Agroindbank” SA a fost efectuată ancheta de serviciu privind elucidarea circumstanțelor aferente procesului de acordare și achitare a creditelor persoanelor fizice în cadrul sucursalei nr.*****, inclusiv modul de utilizare a mijloacelor bănești de către beneficiarii creditelor și rambursarea acestora.

41. În rezultatul anchetei de serviciu au fost identificate 4 grupuri, constituite din totalul de 37 de debitori, care în perioada anilor 2016-2020 au obținut 42 de credite în sumă totală de ***** de lei. Din totalul creditelor acordate: 31 de credite au fost analizate de către Maia Cuflic, 17 credite au fost analizate de către ***** și 27 de credite au fost autorizate de *****. În cadrul anchetei de serviciu unii debitori au recunoscut faptul că au beneficiat de credite contractate în favoarea terților și că angajații băncii cunoșteau despre aceasta, iar în cazul unui beneficiar efectiv, *****, creditele au fost obținute cu ajutorul angajatului băncii Maia Cuflic. De asemenea, în cadrul acestui grup, pe parcursul anului 2018 au fost observate operațiuni suspecte de achitare a creditelor, toate tranzacțiile fiind inițiate de către Maia Cuflic.

42. Instanțele de judecată au stabilit că, reieșind din conținutul ordinului de concediere, temei pentru inițierea anchetei de serviciu au servit unele informații prezentate de DAORC, potrivit cărora în cadrul sucursalei nr.***** a fost depistat un grup de restanțieri care au obținut credite în favoarea unei persoane terțe. Dosarele de credit ale acestora au fost perfectate preponderent de către Maia Cuflic, care la acel moment deținea funcția de director adjunct, sucursala nr.*****. În concluzie, angajatorul a indicat în ordinul nr.***** din 20 august 2020 că în urma anchetei de serviciu au fost stabilite încălcări din partea angajaților băncii ale cadrului normativ intern aferent procedurii de creditare a clienților băncii și efectuării 12 operațiuni de casierie, cele mai semnificative referindu-se la: neasigurarea acumulării depline a informației despre debitorii băncii; acordarea creditelor debitorilor care nu corespund cerințelor minime de eligibilitate; inițierea și efectuarea operațiunilor de încasare a numerarului în lipsa clientului.

43. Instanțele de judecată au reținut că potrivit constatărilor angajatorului expuse în ordinul de concediere, în cadrul anchetei de serviciu a fost analizată procedura de acordare a creditelor în perioada anilor 2016-2020, fiind identificate 4 grupuri, constituite din totalul de 37 de debitori care în perioada respectivă au obținut 42 de credite în sumă totală de ***** de lei, însă angajatorul nu a indicat cert în care anume din aceste proceduri de creditare au fost admise încălcări anume de către Cuflic Maria, or, reieșind din prevederile art.21 alin.(1) din Codul muncii în ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare se indică în mod obligatoriu circumstanțele de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii.

44. La caz angajatorul la baza emiterii ordinului de sancționare a Maiei Cuflic s-a axat strict doar pe declarația depusă de ***** și un extras din programul de evidență a plăților, care în opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare nu confirmă cu certitudine comiterea de către salariatul Cuflic Maia a anumitor abateri disciplinare, or, din declarația clientului băncii ***** nu rezultă clar perioada în care au avut loc pretinsele faptele, iar extrasul din programul de evidență a plăților reflectă operațiuni bancare efectuate în perioada 01.01.2017 – 31.03.2017.

45. Instanțele de judecate au concluzionat că BC „Moldova-Agroindbank” SA a încălcat procedura de aplicare a sancțiunii disciplinare, apreciind că acțiunile angajatorului au avut un caracter formal în condițiile în care nu au fost respectate toate exigențele prevăzute de lege în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, cu asigurarea respectării drepturilor reclamantei Cuflic Maia, vizată în ordinul emis, or, actele care au condiționat emiterea ordinului nr.***** din 28 octombrie 2020 sunt: nota informativă privind suspiciunile de creditare frauduloasă identificate de către Grupul

*****; declarația depusă de clientul băncii ***** și extrasul din programul de evidență a plăților.

46. Totodată, instanțele au remarcat că potrivit informației Inspectoratului de Poliție Centru a DP mun. Chișinău a IGP MAI din 26 august 2020 s-a inițiat o cauză penală în baza elementelor componente ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b) și lit.d) din Cod penal, obiectul controlului fiind obținerea creditelor sus-numite, în cadrul căreia Cuflic Maia a fost audiată în calitate de martor. La acest aspect, instanțele de judecată au reținut că angajatorul BC „Moldova Agroindbank” SA s-a axat pe afirmații și înscrisuri care urmează a fi verificate și analizate de către organul de urmărire penală și apreciate de instanța de judecată specializată în materie penală, în actul judecătoresc pronunțat. Desfășurarea unei cauze penale consolidează aceste aserțiuni, în cadrul căreia urmează a fi stabilită conduita persoanelor vinovate. Or, substanța faptelor indicate și analizate în cuprinsul ordinului nr. ***** din 28 octombrie 2020 denotă faptul că angajatorul și-a arogat competențe conferite altor organe specializate în domeniul vizat.

47. În virtutea celor enunțate, instanțele de judecată au rezumat că angajatorul nu a individualizat sancțiunea aplicată salariatului Cuflic Maia, s-a omis de a efectua analiza necesității aplicării sancțiunii, fără a da o apreciere esenței încălcării stabilite, explicațiilor persoanelor audiate, materialelor ce confirmă sau infirmă vinovăția salariatului, motivelor și condițiile care au contribuit la comiterea încălcării; consecințelor faptei comise, precum și existența prejudiciului și dacă acesta a fost reparat/înlăturat. În contextul reținut, instanțele de judecată au dedus că actele și constatările care au fost puse la baza emiterii ordinului de destituire din funcție nu prezintă probe incontestabile care să confirme comiterea de către reclamanta Cuflic Maia a pretinselor încălcări, angajatorul arogându-și atribuții care țin de competența altor instituții.

48. Față de cele constatate, instanțele de judecată au conchis că concedierea reclamantei Cuflic Maia din funcția de *****, a avut loc cu încălcarea prevederilor legale, fapt ce indică indubitabil la ilegalitatea pct.1 din ordinul nr.***** din 28 octombrie 2020 cu privire la concedierea angajatului Cuflic Maia.

49. De asemenea, instanțele de judecată au considerat că ordinul de concediere emis în privința reclamantei Cuflic Maia nu corespunde rigorilor de motivare a unui act de sancționare, întrucât motivarea ordinului de destituire din funcție presupune obligația de a face cunoscute elementele de fapt și de drept, care permit înțelegerea și aprecierea legalității sale, iar această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat prin indicarea în actul emis a motivelor pentru care angajatorul a ajuns la concluzia necesității de a sancționa disciplinar reclamanta, or, în lipsa motivării explicite a

ordinului, posibilitatea atacării acestuia în justiție devine iluzorie, în condițiile în care instanța de judecată nu poate specula asupra motivelor care au determinat angajatorul să ia această decizie de sancționare în privința reclamantei. Prin urmare, motivarea reprezintă o condiție de legalitate a ordinului de sancționare.

50. Referitor la pretenția reclamantei privind restabilirea în funcție, instanțele de judecată au considerat-o întemeiată, or, conform art.89 din Codul muncii salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată. La examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. Imediat după pronunțarea hotărârii instanței de judecată privind restabilirea salariatului la locul de muncă, angajatorul este obligat să emită un ordin de restabilire, pe care îl aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii.

51. Cu trimitere la prevederile art.356 din Codul muncii, instanțele de judecată au apreciat ca fiind întemeiată pretenția reclamantei privind restabilirea în funcție, or, efectul anulării ordinului de către instanța de judecată constă în repunerea în raporturile existente până la emiterea acestui ordin, reieșind din conceptul că acesta nici nu ar fi existat. Totodată, această obligație se impune prin prisma dispozițiilor legale precitate, în sarcina emitentului actului de sancționare anulat, care urmează să acționeze în strictă conformitate cu exigențele legale care au determinat anularea ordinului contestat în speță, reieșind din considerentul că anularea acestuia produce efecte retroactive, care duc la repunerea părților în poziția existentă până la data emiterii acestui act. Or, anularea ordinului cu privire la destituirea din funcție, fără reîncadrarea reclamantei în funcția deținută anterior, constituie un act iluzoriu, întrucât scopul urmărit de către reclamantă este restabilirea dânsei în funcția anterior deținută - *****.

52. Astfel, instanțele de judecată au concluzionat ca fiind întemeiată cerința reclamantei cu privire la restabilirea în funcția deținută anterior sau în altă funcție echivalentă, ținând cont de faptul că BC „Moldova Agroindbank” SA a confirmat închiderea funcției deținute de Cuflic Maia până la concedierea acesteia.

53. De asemenea, instanțele de judecată au considerat întemeiată cerința reclamantei privind încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă începând cu data de 28 octombrie 2020 până la data emiterii hotărârii în mărimea salariului mediu pentru această perioadă, pornind de la salariul mediu lunar de ***** de lei, cu

restabilirea reclamantei în funcția deținută anterior sau într-o funcție echivalentă, prin prisma prevederilor art.329 alin.(1) din Codul muncii care statuează că, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel, or, cert s-a stabilit că concedierea Maiei Cuflic din funcție a avut loc cu încălcarea legii.

54. Cu privire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, instanțele de judecată au remarcat că, având în vedere că s-a constatat faptul că reclamanta Cuflic Maia a fost eliberată ilegal din funcția deținută, fiindu-i îngrădit în acest sens dreptul la muncă garantat de Constituție, ultima este îndreptățită la o recompensă bănească cu titlu de prejudiciu moral, însă instanțele au considerat că suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral în mărime de ***** de lei este prea excesivă ca mărime. La acest aspect, instanțele de judecată au considerat că sumă de ***** de lei cu titlu de prejudiciu moral este rezonabilă și echitabilă ca mărime. Or, potrivit art.90 alin.(2) lit.c) și alin.(3) din Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținând-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului. Instanțele de judecată au considerat neîntemeiate argumentele BC „Moldova Agroindbank” SA precum că reclamanta nu a probat suportarea suferințelor morale, or, reieșind din natura litigiului, Cuflic Maia s-a aflat într-o stare de incertitudine, stres și disconfort urmare a inițierii unei anchete de serviciu în privința sa, care s-a finalizat prin destituirea ei din funcție, fiind în așa mod privată de dreptul de a munci și de a se realiza pe plan profesional. La stabilirea mărimii despăgubirilor, instanțele de judecată au ținut cont de faptul că ca partea prejudiciată să primească o satisfacție echitabilă pentru suferințele morale suferite, cu un efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificate.

55. Cât privește pretenția reclamantei privind încasarea valorii tichetelor de masă electronice, instanțele de judecată au considerat-o neîntemeiată, or, acordarea tichetelor de masă este o opțiune discreționară a angajatorului. Mai mult, tichetele de masă au un regim fiscal distinct, respectiv angajatorul nu are obligații de a acorda tichete de masă pentru perioada în care angajatul a fost eliberat din funcția deținută.

56. Referitor la pretenția privind achitarea concediilor de odihnă, instanțele de judecată cu trimitere la prevederile art.118 alin.(5) din Codul muncii au conchis că, nu se admite înlocuirea concediului de odihnă anual

nefolosit printr-o compensatie în bani, cu excepția cazurilor de încetare a contractului individual de muncă al salariatului care nu și-a folosit concediul. Or, după s-a constatat după restabilirea Maiei Cuflic în funcție raporturile de muncă cu BC „Moldova Agroindbank” SA vor continua și respectiv nu se va putea solicita compensarea zilelor de concediu nefolosite, ci urmează ca reclamanta să beneficieze nemijlocit de concediu de odihnă anual. Drept consecință, instanțele de judecată au considerat neîntemeiată respectiva solicitare a reclamantei, cu respingerea acesteia.

57. Cu referire la încasarea premiilor și sporurilor salariale, instanțele de judecată au reținut prevederile art.137 alin.(1) din Codul muncii, potrivit cărora, angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri și sporuri la salariul de bază, alte plăți de stimulare după consultarea reprezentanților salariaților. Sistemele indicate pot fi stabilite și prin contractul colectiv de muncă. Instanțele de judecată au reținut că din contractul individual de muncă încheiat între Cuflic Maia și BC „Moldova Agroindbank” SA rezultă posibilitatea de a fi stabilite sporuri salariale în anumite condiții, reglementate de contract și de actele interne ale societății. La acest aspect, instanțele de judecată au considerat că reclamanta Cuflic Maia va putea beneficia de sporul salarial în condițiile în care va beneficia de concediu anual, or ajutorul material pretins se achită la concediu, conform condițiilor contractului individual de muncă.

58. Referitor la sporurile, adaosurile și premiile solicitate de către reclamantă, instanțele de judecată au apreciat aceste cerințe ca fiind neîntemeiate, or, în situația în care sporurile salariale sunt incluse în salariul lunar și poartă un caracter statornic, acestea se includ în salariul mediu al angajatului și sunt încasate ca parte componentă a salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, iar dacă sunt oferite ocazional, nu rezultă în mod automat că acestea vor fi oferite obligatoriu în fiecare an, fiind doar limita discreționară a angajatorului remunerarea cu premii a angajaților.

59. Instanțele de judecată au considerat neîntemeiată și pretenția privind încasarea penalității pentru neachitarea la timp a salariului, întrucât din momentul concedierii reclamantei au dispărut temeiurile legale de achitare a salariului, iar nefiind în raporturi de muncă cu ultima angajatorul nu avea obligația de a achita salariul, prin urmare, pârâtului nu i se poate imputa vinovăția în neachitarea salariului.

60. Cât privește cheltuielile de judecată, instanțele de judecată au apreciat că suma solicitată de reclamantă în mărime de ***** de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la examinarea cauzei în instanța de fond, este una exagerată, or, în acest sens urmează a fi apreciată prestația avocatului prin prisma realității, necesității și rezonabilități sumei solicitate, ținând cont de categoria litigiului. Reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor

suportate, instanțele de judecată au considerat că reieșind din caracterul rezonabil al cheltuielilor suportate de reclamanta/apelantă, prin prisma următorilor factori: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de aceștia, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa restricțiilor de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputație și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. La acest aspect, instanțele de judecată au concluzionat că suma de ***** lei de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este rezonabilă ca mărime și proporțională corespunzător circumstanțelor de fapt ale cauzei. Or, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

61. La 06 octombrie 2023, Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru a declarat recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi prin care să fie modificată hotărârea primei instanțe, prin care să fie dispusă încasarea din contul BC „Moldova Agroindbank” SA în beneficiul său a sumei ***** de lei cu titlu de penalitate de întârziere pentru neachitarea salariului, sumei de ***** de lei valoarea tichetelor de masă electronice, sumei de ***** de lei cu titlu de prejudiciu moral, sumei de ***** de lei cheltuieli de asistență juridică (f.d.136-145, vol.I).

62. La 29 noiembrie 2023, BC „Moldova Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Cuflic Maia și încasarea din contul intimatei în beneficiul băncii a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat (f.d.148, vol.II).

SOLICITĂRILE RECURENȚILOR

63. În susținerea recursului Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru a indicat că de către instanța de apel au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, urmare a interpretării eronate a normei materiale, și anume a art.330 alin.(2) din Codul muncii, în situația în

care instanțele de judecată au constatat că dânsa a fost privată ilegal de către angajator de dreptul de a munci.

64. Recurenta consideră că la anularea actului ilegal de concediere, salariatul se consideră că nici măcar nu a fost concediat și respectiv urmează să-i fie achitat salariul pentru toată perioada absenței forțate de la muncă și subsecvent prin prisma art.330 alin.(2) din Codul muncii și penalitatea legală pentru achitarea cu întârziere de către angajator a salariului. Or, pentru neachitarea salariului de către angajator persoanei eliberate în caz de reținere din vina angajatorului, acestuia i se plătesc suplimentar pentru fiecare zi de întârziere 0,3% din suma neplătită în termen. Compensația de 0,3% se va calcula din mărimea salariului, indemnizației, altor plăți neachitate și nu din suma indexată, care se efectuează separat din aceeași sumă (salariu) în condițiile legii. Compensația de întârziere în mărime de 0,3% se va calcula pentru fiecare sumă neachitată, începând cu termenul de la care suma dată a devenit certă, exigibilă și scadentă. Acest tip de dobândă se aplică independent de încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu. Recurenta a reținut că pentru întreaga perioadă din momentul concedierii și până la restabilirea la muncă s-a calculat o penalitate în sumă de ***** de lei, care a fost calculată conform contractului individual de muncă nr.***** din *****, pct.9.1.

65. De asemenea, consideră că la respingerea pretenției cu privire la încasarea valorii tichetelor de masă, instanța de apel eronat a interpretat legea, or, reieșind din prevederile art.5 lit.b) din Codul muncii și art.137 alin.(1) din Codul muncii, odată ce intimatul a acordat tichete de masă în perioada în care era angajată, iar concedierea a fost constatată prin hotărâre a instanței de judecată ca fiind ilegală, neoferirea contravalorii tichetelor de masă pentru perioada absenței forțate de la muncă, constituie discriminare în domeniul raporturilor de muncă, de vreme ce ceilalți salariați le-au primit. Prin urmare, caracterul facultativ al acordării tichetelor de masă în circumstanțele în care toți salariații beneficiază de ele, iar un singur salariat nu primește, încalcă principiul nediscriminării în domeniul raporturilor de muncă. Astfel, pentru perioada 21 august 2020 – 30 iunie 2021 angajatorul urma să-i achite tichetele de masă în sumă de ***** de lei.

66. Referitor la prejudiciul moral, cu trimitere la prevederile art.329 alin.(1) și (2) din Codul muncii, art.16 alin.(1) lit.g), art.19 alin.(3), art.934 alin.(1) și (4), art.935 alin.(1) și (2), art.2037 alin.(1) din Codul civil recurenta a menționat că, având în vedere că a fost concediată ilegal, în privința ei s-a desfășurat o anchetă de serviciu netransparentă, cu abateri de la lege, nefiind informată ce i se incriminează, fiind privată de dreptul de a da explicații și de a prezenta probe în acest sens, i-au fost cauzate suferințe psihice considerabile. Prin comportamentul de rea-credință a intimatei, s-a

aflat într-o stare continuu de stres, începută din luna august 2020, de când s-a inițiat în privința dânzei ancheta de serviciu, până la emiterea hotărârii judecătorești. Ilegalitatea cu care acționează intimata îi creează o stare de frustrare profundă, sfidând în mod evident prevederile legale. Recurenta apreciază mărimea prejudiciului moral cauzat dânzei în sumă de ***** de lei.

67. La fel, consideră că instanța de apel a apreciat eronat mărimea cheltuielilor de asistență juridică, or, instanța de apel nu a ținut cont de prestația reprezentantului său prin prisma realității, necesității și rezonabilității sumei solicitate, ținând cont de categoria litigiului. La caz, a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de ***** de lei, care prin prisma art.96 alin.(1) din Codul de procedură civilă, sunt reale și rezonabile, care urmează să fie încasate din contul intimatei în beneficiul său.

68. În drept, Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare până la 01 septembrie 2023, în special pe prevederile alin.(2) lit.c) potrivit cărora, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

69. În susținerea recursului recurenta BC „MAIB” SA, cu trimitere la art.432 alin.(1) lit.a), b), e) CPC, în redacția legii după modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023, a indicat că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. La acest aspect recurenta a menționat că instanța de apel și-a bazat decizia contestată pe un singur aspect al lipsei motivării explicite a ordinului de concediere a salariatei Maia Cuflic al necorespunderii rigorilor de motivare a unui act de sancționare, fără să explice care anume rigori au fost necorespunzătoare în ordinul contestat.

70. Codul muncii reglementează obligația angajatorului în art.210 alin.(1) lit.a) din Codul muncii că sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin în care se indică în mod obligatoriu temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii și nu instituie o altă cerință asupra motivării unui ordin.

71. Cerința prevăzută la art.208 din Codul muncii de a organiza ancheta de serviciu cu actele aferente acesteia a fost îndeplinită de angajator.

72. Recurenta consideră că decizia instanței de apel nu este motivată, care să explice clar neajunsurile admise de angajator ce ar fi produs în opțiunea instanței de apel consecințe de încălcare a drepturilor Maiei Cuflic. Astfel, nu cunoaște ce a luat în considerare instanța de apel când s-a

expus că ordinul de concediere contestat nu conține o motivare și pentru care încalcări a fost anulat. Cu atât mai mult, ordinul nominalizat a fost emis în rezultatul anchetei de serviciu, în procedura căreia instanța de apel nu a constatat neajunsuri.

73. Mai mult ca atât, o jurisprudență uniformă a Curții Supreme de Justiție cu privire la întinderea motivării ordinului de concediere a salariatului, la moment nu există. Or, din propria practică pe litigiile de muncă în hotărârile judecătorești asupra limitelor sau întinderii motivării unui ordin de sancționare, nu s-a oferit o claritate referitor la aplicabilitatea art.210 alin.(1) lit.a) din Codul muncii, și anume ce ar însemna din punct de vedere a instanțelor judecătorești a unui ordin motivat.

74. De asemenea, recurenta consideră că decizia instanței de apel este arbitrară, bazată pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, a ordinului contestat, materialelor anchetei de serviciu.

75. Consideră că banca și-a îndeplinit obligațiile de a efectua ancheta de serviciu și de a motiva concedierea salariatei Maia Cuflic în rezultatul anchetei de serviciu.

76. Erori de procedură asupra desfășurării anchetei de serviciu nu au fost stabilite. Oportunitatea de a decide gravitatea sancțiunii sau individualizării faptei nu poate fi rediscutată de instanța de judecată, mai mult că, nici ordinul nu a fost anulat din acest considerent.

77. În decizia instanței de apel nu se regăsește niciun motiv care în mod obiectiv să ducă la concluzia restabilirii salariatei în funcție, cu atât mai puțin la încasarea reparațiilor bănești.

78. De asemenea a reiterat că dispozițiile art.210 alin.(1) lit.a) din Codul muncii nu oferă suficientă claritate în ceea ce privește standardele (rigorile) motivării ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare de către angajator, fie această normă oferă o marjă de apreciere angajatorului, fie jurisprudenței neuniforme a creat confuzii continue de aplicare neuniformă a prevederilor normei date de drept, creând înțelegeri diferite asupra standardelor de motivare a ordinului de către angajator, atât părților în proces, cât și instanțelor judecătorești.

79. În drept, recurenta BC „MAIB” SA și-a întemeiat recursul pe prevederile art.432 alin.(1) lit.a), b), e) CPC, în redacția legii după modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023, potrivit căroră, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

80. Întru respectarea drepturilor părților la un proces echitabil, la 26 decembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Maiei Cuflic, avocatului Barbaroș Dumitru și BC „MAIB” SA copiile recursurilor declarate de către aceștia, cu înștiințarea participanților la proces despre necesitatea depunerii a referințelor (f.d.161-162, vol.II), cu toate acestea, însă, intimații nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

81. Articolul 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

82. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

83. În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

84. Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

85. Se remarcă că recursurile declarate la 06 octombrie 2023 de către Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș și la 29 noiembrie 2023 de către BC „MAIB” SA, au fost depuse după data intrării în vigoare a Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 și respectiv vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

86. Articolul 432 „Temeiurile declarării recursului” din Codul de procedură civilă (în redacția legii până la modificările operate prin Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) statuează că:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe

la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

87. Articolul 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023) stipulează că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

88. Articolul 440 alin.(3) din Codul de procedură civilă indică că:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

89. Articolul 431 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

90. Articolul 442 al.(1) Cod de procedură civilă reglementează că:
”(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre”.

91. Articolul 444 din Codul de procedură civilă relevă că:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

92. Articolul 445¹ din Codul de procedură civilă prevede că:

„Instanța de recurs dispune, printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, încetarea procedurii de recurs, din oficiu sau la cerere, dacă după declararea admisibilității recursului se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433.”

93. Articolul 433 alin.(1) lit.a) și f) din Codul de procedură civilă învederează că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);
f) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS

94. Cu referire la termenul de depunere a recursului, ține de menționat că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 22 iunie 2023, în ședință publică.

95. Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată la 02 octombrie 2023, la adresa electronică a Maiei Cuflic și a BC „Moldova Agroindbank” SA, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la dosar (f.d.132, vol.II).

96. Astfel, recursurile declarate la 06 octombrie 2023 de către Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și respectiv la 29 noiembrie 2023 de către BC „Moldova Agroindbank” SA, se consideră ca fiind depuse în interiorul termenului legal prevăzut la art.434 CPC.

97. Se reține că pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererile de recurs declarate de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și BC „MAIB” SA, împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat oportun invitarea participanților la proces în ședința de judecată publică pentru data de 25 octombrie 2024.

98. După cum s-a menționat supra, recurenta Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și-a întemeiat recursul (declarat la 06 octombrie 2023) pe prevederile art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare până la 01 septembrie 2023, în special, pe prevederile alin.(2) lit.c) potrivit cărora, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

99. Se accentuează că în cadrul ședinței instanței de recurs, l-a întrebările de concretizare a Completului de judecată, reprezentatul recurentei Cuflic Maia, avocatul Barbaroș Dumitru a susținut recursul în sensul formulat, concretizând că motivele recursului se bazează pe o interpretare eronată de către instanța de apel a legii materiale în special a prevederilor art.5 lit.b), art.10 alin.(2) lit.p), art.137 alin.(1), art.328 alin.(1), art.329 alin.(1), art.330 alin.(1) și (2) din Codul muncii, art.16 alin.(1) lit.g), art.19 alin.(3), art.934 alin.(1), art.935, art.2027 alin.(1) din Codul civil și art.96 alin.(1) CPC, care au stat la baza emiterii soluției de respingere a pretențiilor sale cu privire la încasarea integrală a valorii tichetelor de masă (de care în viziunea recurentei nu a putut beneficia ca urmarea a concedierii sale ilegale din funcție), a prejudiciului moral în sumă de ***** de lei pentru privarea ilegală de munci, precum și la aprecierea greșită a sumei cheltuielilor de asistență juridică suportate, solicitând în această latură admiterea integrală a acțiunii sale și respingerea recursului declarat de BC „MAIB” SA. De asemenea, în ședință ultimul a putut indica nici unul din

temeiurile stabilite la art. 432 CPC în vigoare din 01.09.2023 pentru ca recursul acestuia să fie admis.

100. Din analiza prevederilor legale precitate supra rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. De aici rezultă că legiuitorul oferă instanței de recurs un drept exclusiv de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

101. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

102. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

103. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

104. Din conținutul recursului declarat de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru se atestă că temei de declarare a recursului s-a invocat prevederile art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare până la 01 septembrie 2023, în special pe prevederile alin.(2) lit.c) potrivit cărora, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea. Iar în ședința publică fixată de instanța de recurs, avocatul Barbaroș Dumitru, la întrebarea instanței, nu a putut indica nici unul din temeiurile stabilite la art. 432 Cod de procedură civilă, în vigoare din 01.09.2023, pe care și-ar fi întemeiat recursul, menținându-și temeiurile indicate anterior.

105. La acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv prevederile Codului de procedură civilă, inclusiv au fost modificate și temeiurile recursului prevăzute la art.432.

106. La caz, Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru a depus recursul la 06 octombrie 2023, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate la articolul 432 CPC, dispozițiile căruia au un text diferit de cel al articolul 432 prevăzut în redacția legii până la modificările intrate în vigoare din 01 septembrie 2023.

107. Instanța de recurs atestă că în recursul declarat la 06 octombrie 2023, de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru, nu s-a indicat niciun temei de drept prevăzut la art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare din 01 septembrie 2023, prin urmare acesta este vădit neîntemeiat.

108. De altfel, motivele de casare a actului judecătoresc contestat invocate în recurs, se referă de fapt la dezacordul recurentei Cuflic Maia cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

109. Mai mult ca atât, recursul depus de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de apel care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător.

110. Prin urmare, la caz, nu se atestă aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță și instanța de apel în modul garantat de art.6§1 al CEDO.

111. Completul de judecată remarcă că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul indicării cu suficientă claritate a acelor critici care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii judecătorești și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

112. Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor, pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, instanța de recurs s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

113. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor.

114. Din cele menționate se deduce că motivarea cererii de recurs, în drept și în fapt, este foarte importantă pentru a trece filtrul de admisibilitate. Or, în sensul art. 442 CPC, instanța de recurs ar putea recalifica temeiurile recursului de la unul la altul, dar nu le poate invoca din oficiu, în condiția în care recursul nu se bazează pe nici unul din cele stabilite la art. 432 CPC.

115. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă învederează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special

cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

116. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1,11p.141, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

117. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru, nu se încadrează în nici unul din temeiurile stabilite la art. 432 Cod de procedură civilă, prin urmare prisma art. 433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibil, cu încetarea procedurii de recurs.

118. Cât privește recursul declarat de BC „MAIB” SA, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recurenta și-a întemeiat recursul (declarat la 29 noiembrie 2023), pe prevederile art.432 alin.(1) lit.a), b), e) CPC, în redacția legii după modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023.

119. Ține de menționat că reprezentantul recurentei BC „MAIB” SA, Ursu Corneliu în ședința instanței de recurs a susținut argumentele și cerințele băncii invocate în recurs, solicitând admiterea recursului în sensul formulat și respingerea recursului depus de Cuflic Maia.

120. Totodată, Completul de judecată notează că potrivit legii procesual-civile examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului. La caz, BC „MAIB” SA a declarat recurs la 29 noiembrie 2023, după modificările operate în Codul de procedură civilă în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01.09.2023.

121. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta BC „MAIB” SA a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin.(1) lit.a), b), e) din Codul de procedură civilă, nu a stabilit că decizia contestată a Curții de Apel Chișinău este bazată pe o interpretare eronată a legii, că aceasta ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție pe cauze similare, iar prin admiterea recursului BC „MAIB” SA s-ar consolida sau s-ar modifica jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

122. Afară de aceasta, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau cu aprecierea nerezonabilă a probelor. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

123. Distinct, instanța de recurs remarcă că în cadrul ședinței instanței de recurs, la întrebarea Completului de judecată, reprezentantul recurente BC „MAIB” SA, Ursu Corneliu nu a putut da explicații clare și elocvente cu care jurisprudență uniformă a Curții Supreme de Justiție, pe cauze similare, este contrară decizia contestată, la fel, nu a explicat care sunt acele premise ce ar duce la necesitatea schimbării sau consolidării jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, precum și a șovăit de a preciza care probe, pe care s-a bazat decizia contestată, în mod determinant au fost apreciate vădit nerezonabil, indicând în acest sens explicațiile lui *****.

124. De altfel, motivele recursului declarat de BC „MAIB” SA sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea cadrului legal aplicabil speței deduse judecății.

125. Dezacordul recurente BC „MAIB” SA cu soluția instanței de apel nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

126. Articolul 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă stabilește că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

127. BC ”MAIB” SA, invocând dispozițiile art.432 alin.(1) lit.a), b), e) din Codul de procedură civilă, acesta nu a explicat concret aceste pretenții.

128. Astfel că art.432 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act a Curții Supreme care ar da o altă interpretare art.86 lit.k) și art.210 din Codul muncii sau altor aspecte de drept invocate în recurs, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul este unul vădit neîntemeiat. Completul notează că nici acesta, analizând practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că actele judecătorești contestate ar fi contrare jurisprudenței acesteia.

129. Totodată, art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat.

130. Totodată, Completul de judecată ține să reitereze că temeiurile stabilite la art.432 alin.(1) lit.a) și art.432 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc.

131. Cu referire la invocarea art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, recurentul susține că decizia instanței de apel este arbitrară și bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

132. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor lit.e) art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

133. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art.432 alin.(1) lit.e) CPC, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza *Bochan v. Ucraina* (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza *Balliktaş Bingöllü v. Turcia*, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

134. Totodată, potrivit art.71 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

135. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună

știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal). ...”. Iar în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor. Nota de subsol menționează următoarele în ceea ce privește cauzele civile: „Exemple de procedură civilă: Respingerea fără o motivare clară a unui recurs într-o cauză civilă și menținerea unei decizii care era în mod clar contrară circumstanțelor cauzei, chiar dacă recurentul indica expres asupra acestei contradicții (Dulaurans v. France, 2000, § 38); Refuzul judecătorilor, fără vreun motiv, de a anula ordinul de eliberare din funcție, care era bazat pe un raport de evaluare a performanțelor anulat anterior de aceiași judecători (Tel v. Turkey, 2017); Anularea de către instanța de recurs a deciziei instanței de fond (prin care au fost acordate compensații prevăzute de legislația muncii) fără a explica în vreun fel acest lucru și fără a face referire la lege, care prevedea aceste compensații (Anđelković v. Serbia, 2013; Lazarević v. Bosnia and Herzegovina, 2020).

136. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărârea arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărârea arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

137. Sub acest aspect urmează a fi reținute și constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.2 din 16.01.2025 (pct.149-150), potrivit căreia pentru a elucida înțelesul textelor contestate (inter alia ”hotărâre arbitrară”), destinatarii pot avea în vedere, inclusiv, sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza Balliktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o

„eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

138. Din textul recursului nu constată în mod univoc vre-un argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

139. Subsidiar, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere.

140. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

141. În speță recurentul BC ”MAIB” SA a indicat drept temei a recursului faptul că instanțele inferioare ar fi apreciat în mod vădit nerezonabil explicația lui ***** formulată în cadrul anchetei de serviciu, precum și rezultatele anchetei de serviciu, care, în opinia sa confirmă încălcarea disciplinei muncii admise de Cuflic Maia. Este de menționat că ultima în mod consecvent a contestat explicațiile formulate de presupusul martor, care este anexată în copie la dosar (f.d. 129 vol.I) și a cerut audierea acestuia în ședință, însă pârâtul nu a asigurat prezența sa pentru confirmarea/infirmarya celor indicate în explicația către bancă. În instanța de recurs reprezentantul nu a putut aduce motive plauzibile cu referire la motivele care au dus la neasigurarea prezenței martorului în ședință pentru audiere. În consecință, nefiind clară veridicitatea explicației și dacă aceasta a fost depusă anume de către persoana indicată în ea, probele au fost apreciate de instanțele inferioare în conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă. Având în vedere argumentele recursului, Completul de judecată nu consideră irațională aprecierea probelor dată de instanța de apel. Prin urmare, și acest temei de recurs este vădit neîntemeiat.

142. Completul nu exclude că o hotărâre judecătorească poate fi atât „arbitrară”, cât și „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, însă fiecare din cele două sintagme urmează a fi invocate și argumentate separat.

143. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și

concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

144. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de BC „MAIB” SA este unul vădit neîntemeiat. Or, recursul respectiv conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse anterior care au fost analizate și apreciate corespunzător de instanța de apel.

145. La caz, lipsește aparența unei încălcări a dreptului recurente BC „MAIB” SA la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

146. Dat fiind cele constatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, călăuzindu-se de prevederile art.445¹CPC, concluzionează de a dispune încetarea, din oficiu, a procedurii de recurs, întrucât după declararea admisibilității recursurilor depuse de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Dumitru Barbaroș și BC „MAIB” SA s-a constatat existența temeiurilor prevăzute la art.433 alin.(1) lit.a) și f) din Codul de procedură civilă.

147. În conformitate cu art.445¹ din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Încetează, din oficiu, procedura în ordine de recurs, intentată la cererile de recurs declarate de Cuflic Maia, reprezentată de avocatul Barbaroș Dumitru și Banca Comercială „MAIB” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cuflic Maia împotriva Banca Comercială „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară sub formă de concediere, restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni